

Parlamentul României - Camera Deputaților

Lege

privind protecția privind protecția avertizorilor din cadrul entităților juridice care semnalează încălcări ale legii

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Capitolul I – Dispoziții Generale

Articolul 1

Prezenta lege este menită să asigure protecția avertizorilor, precum și recompensarea lor dacă în urma informațiilor furnizate de aceștia, autoritățile publice din România au recuperat un prejudiciu. De asemenea, prezenta lege transpune DIRECTIVA (UE) 2019/1937 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2019 privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii, în legislația României.

Articolul 2

În scopul prezentei legi, se aplică următoarele definiții:

(1) „încălcări” înseamnă acte sau omisiuni care:

a) sunt ilegale și se referă la legile în vigoare ale României și la legislația Uniunii Europene; sau

b) contravin obiectului sau scopului normelor cuprinse în Codul Muncii și în Codul Penal, precum și a legislației speciale corespondente.

(2) „informații referitoare la încălcări” înseamnă informații, inclusiv suspiciuni rezonabile, cu privire la încălcări potențiale sau reale care s-au produs sau care sunt susceptibile să se producă în cadrul entităților juridice cu capital privat sau mixt precum și din cadrul oricărei sucursale, agenții, reprezentanțe sau dezmembrământ al unei entități juridice cu capital privat sau mixt în

care lucrează sau a lucrat persoana care efectuează avertizarea sau în altă organizație cu care persoana care efectuează avertizarea este sau a fost în contact prin intermediul activității sale, și cu privire la încercări de a disimula astfel de încălcări;

(3) „avertizarea” înseamnă comunicarea orală sau scrisă de informații referitoare la încălcări realizată de avertizori;

(4) „avertizarea internă” înseamnă comunicarea orală sau scrisă de informații referitoare la încălcări în cadrul entităților juridice cu capital privat sau mixt precum și din cadrul oricărei sucursale, agenții, reprezentanțe sau dezmembrământ al unei entități juridice cu capital privat sau mixt;

(5) „avertizarea externă” înseamnă comunicarea orală sau scrisă de informații referitoare la încălcări către autoritățile competente;

(6) „divulgare publică” sau „a divulga în mod public” înseamnă punerea la dispoziție în domeniul public a informațiilor referitoare la încălcări;

(7) „avertizor” înseamnă o persoană fizică sau juridică care sesizează sau divulgă public informații referitoare la încălcări obținute în contextul activităților sale profesionale;

(8) „facilitator” înseamnă o persoană fizică ce asistă persoana care efectuează avertizarea în procesul de raportare într-un context profesional, și a cărei asistență ar trebui să fie confidențială;

(9) „context profesional” înseamnă activități profesionale actuale sau anterioare în cadrul entităților juridice prin care, indiferent de natura acestor activități, persoanele pot obține informații referitoare la încălcări și în care aceste persoane ar putea suferi represalii în cazul în care sesizează informațiile respective;

(10) „persoană vizată” înseamnă o persoană fizică sau juridică menționată în avertizare sau în divulgarea publică drept o persoană căreia i se atribuie încălcarea sau cu care persoana respectivă este asociată;

(11) „represalii” înseamnă orice acțiune sau omisiune directă sau indirectă apărută într-un context profesional, care este determinată de avertizarea internă sau externă ori de divulgarea publică și care provoacă sau poate provoca prejudicii nejustificate persoanei care efectuează avertizarea;

(12) „acțiuni subsecvente” înseamnă orice acțiune întreprinsă de către destinatarul unei avertizări sau de către orice autoritate competentă pentru a evalua acuratețea afirmațiilor formulate în avertizare și, acolo unde este cazul, pentru a remedia încălcarea sesizată, inclusiv prin acțiuni precum anchete interne, investigații, urmărire penală, acțiuni pentru recuperarea fondurilor sau încheierea procedurii;

(13) „feedback” înseamnă furnizarea, către persoana care efectuează avertizarea, a unor informații referitoare la acțiunile avute în vedere sau întreprinse ca acțiuni subsecvente și referitoare la motivele unor astfel de acțiuni subsecvente;

(14) „autoritate competentă” înseamnă orice autoritate națională desemnată să primească avertizări și să ofere feedback persoanelor care efectuează avertizări și/sau care este desemnată să îndeplinească atribuțiile prevăzute în prezenta lege, în special în ceea ce privește întreprinderea unor acțiuni subsecvente;

(15) „avertizare în interes public” înseamnă sesizarea făcută cu bună-credință cu privire la orice faptă care presupune o încălcare a legii, a deontologiei profesionale sau a principiilor bunei administrări, eficienței, eficacității, economicității și transparenței;

(16) „recompensare” înseamnă acțiunea prin care în urma recuperării unui prejudiciu adus statului, avertizorului care a oferit informații în acest sens îi este oferit un procent din prejudiciul recuperat, suportat de către entitățile juridice.

(17) „entități juridice” înseamnă entitățile juridice cu capital privat sau mixt, inclusiv oricare sucursală, agenție, dezmembrământ al unei entități juridice cu capital privat sau mixt, precum și autoritățile și instituțiile publice.

Articolul 3

(1) Prezenta lege se aplică avertizorilor care lucrează în cadrul entităților juridice și care au obținut informații referitoare la încălcări într-un context profesional, inclusiv, cel puțin, următoarelor tipuri de persoane:

a) persoanele care au statut de lucrător;

b) persoanele care desfășoară o activitate independentă; sau

c) acționarii și persoanele care fac parte din departamentul administrativ, din organul de conducere sau de supraveghere al unei întreprinderi, inclusiv membrii neexecutivi, precum și voluntarii și stagiarilor remunerați sau neremunerați;

d) orice persoană care lucrează sub supravegherea și conducerea contractanților, a subcontractanților și a furnizorilor.

(2) Prezenta lege se aplică, de asemenea, avertizorilor în cazul în care aceștia sesizează sau divulgă public informații referitoare la încălcări obținute într-un raport de muncă care s-a încheiat între timp;

(3) Acțiunile de avertizare efectuate în condițiile expuse la art. 3, alin. (2) vor fi efectuate cu bună credință. În cazul în care instituția competentă menționată la art. 10, alin. (1) stabilește lipsa bunei credințe din partea avertizorului și lipsesc informațiile și datele care în mod rezonabil conduc la semnalarea unei încălcări ale legii în vigoare, fiind evident scopul vexatoriu al plângerii, avertizorului i se aplică dispozițiile articolului 25, alin. (1) și alin. (3);

(4) Prezenta lege se aplică, de asemenea, avertizorilor al căror raport de muncă nu a început încă, în cazul în care informațiile referitoare la încălcări au fost obținute în timpul procesului de recrutare sau al altor negocieri precontractuale;

(5) Furnizarea de informații conform prevederilor prezentei legi nu este considerată o încălcare a obligației de confidențialitate prevăzute în Legea nr. 53/2003 - Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, respectiv în contractul de muncă și nici o încălcare a obligației de confidențialitate conținută de orice raport contractual între avertizor și o persoană juridică.

(6) Măsurile de protecție a avertizorilor, în cazul în care este relevant, se aplică și:

a) facilitatorilor;

b) persoanelor terțe care au legături cu avertizorii și care ar putea să sufere represalii într-un context profesional, cum ar fi colegi sau rude ale persoanelor care efectuează avertizări; și

c) entităților juridice pe care avertizorii le dețin, pentru care aceste persoane lucrează sau cu care au alte tipuri de legături într-un context profesional.

(7) Prezenta lege nu se aplică cazurilor în care avertizorii, pe baza consimțământului lor dat în cunoștință de cauză, au fost identificați ulterior ca fiind informatori sau înregistrați ca atare în bazele de date gestionate de autoritățile desemnate la nivel național și care raportează încălcări autorităților de aplicare a legii, în schimbul unor recompense sau compensații. Aceste raportări se efectuează în conformitate cu proceduri specifice care vizează garantarea anonimatului unor

astfel de persoane în vederea protejării integrității fizice a acestora și care sunt diferite de canalele de raportare prevăzute de prezenta lege.

Articolul 4

Prezenta lege nu aduce atingere aplicării dreptului intern privind oricare dintre următoarele:

- a) protecția informațiilor de stat clasificate;
- b) protecția secretului profesional reglementat pentru profesiile liberale, așa cum acesta este reglementat de către legislația în vigoare;
- c) caracterul secret al deliberărilor judiciare;
- d) normele de procedură penală.

Articolul 5

Prezenta lege nu aduce atingere normelor naționale privind exercitarea de către lucrători a dreptului de a se consulta cu reprezentanții lor sau cu sindicatele și privind protecția împotriva oricărei măsuri prejudiciabile nejustificate determinate de astfel de consultări, precum și privind autonomia partenerilor sociali și dreptul acestora de a încheia acorduri colective.

Capitolul II: Principii generale

Articolul 6

Principiile care guvernează protecția avertizării în interes public sunt următoarele:

- a) principiul legalității, conform căruia entitățile juridice au obligația de a respecta drepturile și libertățile cetățenilor, normele procedurale, libera concurență și tratamentul egal, potrivit legii;
- b) principiul supremației legii, conform căruia, în înțelesul prezentei legi, ordinea de drept, integritatea și respectarea cadrului legal și a legislației în vigoare sunt garantate de către statul român;
- c) principiul responsabilității, conform căruia orice persoană care semnalează încălcări ale legii este dator să susțină reclamația cu date sau indicii privind fapta săvârșită;
- d) principiul nesancționării abuzive, conform căruia nu pot fi sancționate persoanele care reclamă ori sesizează încălcări ale legii, direct sau indirect, prin aplicarea unei sancțiuni inechitabile și mai severe pentru alte abateri disciplinare. În cazul avertizării în interes public,

nu sunt aplicabile normele deontologice sau profesionale de natură să împiedice avertizarea în interes public;

e) principiul legalității, corectei și concurențiale administrării, conform căreia entitățile juridice sunt datorate să își desfășoare activitatea;

f) principiul bunei conduite, conform căruia este ocrotit și încurajat actul de avertizare în interes public cu privire la aspectele de integritate și corectă/concurențială administrare, cu scopul de a spori capacitatea statului român de a colecta pe deplin resursele publice; și

g) principiul bunei-credințe, conform căruia este ocrotită persoana încadrată într-o entitate juridică care a făcut o sesizare, convinsă fiind de realitatea stării de fapt sau că fapta constituie o încălcare a legii.

Articolul 7

(1) Prezenta lege încurajează avertizarea prin canale interne de avertizare înainte de avertizarea prin canale externe de avertizare, în cazul în care încălcarea poate fi remediată în mod eficace pe plan intern și în cazul în care avertizorul consideră în mod rezonabil că nu există niciun risc de represalii asupra sa;

(2) În cazul în care avertizorul consideră că încălcările nu pot fi soluționate pe canale interne, acesta nu are nicio obligație de a alege această cale și are libertatea de a se adresa direct autorităților competente menționate la art. 10, alin (1).

Articolul 8

(1) Entitățile juridice cu un număr de peste 50 de angajați au obligația de a institui canalele și procedurile pentru avertizarea internă și pentru întreprinderea unor acțiuni subsecvente. Dispozițiile din legislația aplicabilă la momentul intrării în vigoare a prezentei legi care obligă anumite entități juridice să identifice sau să instituie canale interne de raportare se aplică în continuare;

(2) Pentru entitățile juridice care au fost înființate pînă la data intrării în vigoare a prezentei legi și care au peste 50 de angajați, obligația de la alin. (1) trebuie îndeplinită într-un termen de 12 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi;

(3) Pentru entitățile juridice care se vor constitui după data intrării în vigoare a prezentei legi, obligația de la alin. (1) va trebui îndeplinită într-un termen de 6 luni de la momentul în care entitatea juridică va înregistra peste 50 de angajați;

(4) Pentru entitățile juridice care își desfășoară activitatea în domenii critice precum cele menționate mai jos, obligația de la alin. (1) se aplică indiferent de numărul de angajați. Alineatele 2 și 3 se aplică corespunzător. Domeniile critice sunt următoarele:

- a) securitatea cetățeanului și a colectivităților;
- b) securitatea frontierelor;
- c) securitatea energetică;
- d) securitatea transporturilor;
- e) securitatea sistemelor de aprovizionare cu resurse vitale;
- f) securitatea infrastructurii critice;
- g) securitatea sistemelor informatice și a celor de comunicații;
- h) securitatea activității financiare, fiscale, bancare și de asigurări;
- i) securitatea producerii și circulației armamentului, munițiilor, explozibililor, substanțelor toxice;
- j) securitatea industrială;
- k) protecția împotriva dezastrelor;
- l) protecția agriculturii și a mediului înconjurător;
- m) protecția operațiunilor de privatizare a întreprinderilor cu capital de stat sau a managementului acestora.

Capitolul 3: Avertizarea privind fapte de încălcare a legii

Articolul 9

Semnalarea unor fapte de încălcare a legii de către persoanele menționate la art. 2 alin. (7), prevăzute de lege ca fiind abateri disciplinare, contravenții sau infracțiuni, constituie avertizare în interes public și privește:

- a) infracțiuni de corupție, infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție, infracțiuni în legătură directă cu infracțiunile de corupție, infracțiunile de fals și infracțiunile de serviciu sau în legătură cu serviciul, incriminate în Legea 286/2009 - Codul Penal și în legislația specială;
- b) infracțiuni împotriva intereselor financiare ale statului și Uniunii Europene;
- c) folosirea abuzivă a resurselor materiale sau umane;
- d) încălcări ale legii în privința accesului la informații;

- e) încălcarea prevederilor legale privind accesarea și administrarea fondurilor europene și finanțările guvernamentale;
- f) evaluări neobiective ale personalului în procesul de recrutare, selectare, promovare, retrogradare și eliberare din funcție, incluzând fără a se limita la discriminarea personalului așa cum aceasta este sancționată în legislația relevantă;
- g) încălcări ale procedurilor administrative sau stabilirea unor proceduri interne cu nerespectarea legii;
- h) încălcarea altor dispoziții legale și care privesc fapte de natură contravențională așa cum sunt stabilite de lege; și
- i) oricare alte încălcări ale legislației penale.

Articolul 10

(1) Avertizarea privind faptele menționate la art.9 poate fi furnizată alternativ sau cumulativ către următoarele entități, chiar dacă nu se poate identifica exact făptuitorul:

- a) responsabilul ierarhic al persoanei care a încălcat prevederile legale;
- b) Agenția Națională de Administrare Fiscală, Autoritatea de Supraveghere Financiară, Agenția Națională de Integritate, Direcția Națională Anticorupție, Consiliul Concurenței, instituțiile din cadrul Ministerului Justiției, instituțiile din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, instituțiile din cadrul Ministerului Muncii și Protecției Sociale și restul organelor competente;
- c) comisiile de disciplină sau alte organisme similare din cadrul entității juridice din care face parte persoana vizată ce a comis faptele menționate în art. 9;
- d) organele judiciare;
- e) mass-media;
- f) organizațiile profesionale, sindicale sau patronale;
- g) organizațiile neguvernamentale;
- h) instituțiilor abilitate care fac parte din Uniunea Europeană, ONU;
- i) Parlamentul României, Comisiile parlamentare, Guvernul României, Parlamentul European, Parchetul European.

(2) Procedurile de avertizare internă și de întreprindere a unor acțiuni subsecvente includ:

a) canalele pentru primirea avertizărilor care sunt concepute, instituite și gestionate în condiții de siguranță, astfel încât să fie protejată confidențialitatea identității avertizorului și a oricărei părți terțe menționate în raportare și care să împiedice accesul la aceasta a membrilor neautorizați ai personalului;

b) confirmarea de primire a avertizării, adresată persoanei care efectuează avertizarea, se va efectua de îndată prin orice modalitate scrisă;

c) desemnarea unei persoane imparțiale sau a unui departament imparțial, competent în ceea ce privește întreprinderea unor acțiuni subsecvente avertizărilor, care poate fi aceeași persoană sau același departament ca cel care primește avertizările și care va menține comunicarea cu avertizorul și, dacă este cazul, va solicita informații suplimentare de la aceasta și îi va transmite feedback;

d) întreprinderea cu diligență a unor acțiuni subsecvente de către persoana sau departamentul desemnat menționate la lit. c);

e) întreprinderea cu diligență a unor acțiuni subsecvente în ceea ce privește avertizarea anonimă;

f) un interval de timp rezonabil pentru a transmite feedback;

g) furnizarea de informații clare și ușor accesibile privind procedurile de avertizare externă către autoritățile competente;

h) analiza avertizării pentru a determina dacă există suspiciuni rezonabile de încălcări menționate la art.9 și care se va finaliza prin redactarea de către persoana menționată la art.10 alin.(2), lit.c) a unui raport scris în termen de 30 de zile calendaristice de la data înregistrării avertizării.

(3) În cazul în care persoana menționată la art.10, alin. (2), lit. c) concluzionează printr-un raport intern că există suspiciuni rezonabile de încălcări menționate la art.9, aceasta va avea obligația de a sesiza autoritățile relevante menționate la art. 10 și de a pune la dispoziție acest raport, inclusiv toate informațiile furnizate de către avertizor, în termen de maxim 30 de zile calendaristice de la finalizarea raportului;

(4) Canalele prevăzute la art.10, alin (2), lit. a) vor permite sesizarea în scris, sau oral, sau ambele. Sesizarea orală se poate realiza prin telefon sau prin alte sisteme de mesagerie vocală, și, la cererea avertizorului, printr-o întâlnire față în față într-un interval de timp rezonabil.

(5) În cazul în care avertizarea s-a făcut pe plan extern așa cum este stipulat la art.10, alin. (1), lit. h), autoritățile naționale competente au obligația de a colabora cu acele entități pentru soluționarea cazului.

Capitolul IV Protecția personalului și a altor categorii de personal

Articolul 11

(1) Avertizorii beneficiază de protecție în temeiul prezentei legi cu condiția ca:

a) să fi avut motive întemeiate să creadă că informațiile referitoare la încălcările sesizate erau adevărate la momentul avertizării și că respectivele informații intrau în domeniul de aplicare al prezentei legi; și

b) să fi avertizat, fie intern în conformitate cu art. 2, alin. (4), fie extern în conformitate cu art. 2, alin. (5), sau să fi divulgat public în conformitate cu articolul art. 2, alin. (6).

(2) Persoanele care, în mod anonim, au avertizat sau au divulgat public informații referitoare la încălcări, dar sunt ulterior identificate și suferă represalii, beneficiază de asemenea de protecția prevăzută în prezentul capitol, cu condiția îndeplinirii condițiilor prevăzute la alineatul (1) al prezentului articol.

(3) Persoanele care efectuează o avertizare către instituțiile, organele, oficiile sau agențiile relevante ale statului, sau ale entităților prevăzute la art.10, alin. (1) cu privire la încălcările menționate la art.9, beneficiază de protecție, astfel cum este prevăzută în prezenta lege.

(4) Persoanele care efectuează o avertizare și care au participat la practicile ilegale, dar care nu au avut rol de autor, instigator sau complice al acestor practici, vor beneficia de protecția prevăzută în prezenta lege în cazul în care cooperează cu autoritățile competente și devin colaboratori voluntari pentru colectarea informațiilor relevante care semnalează o ilegalitate așa cum este prevăzută în art. 9, fiind exceptați de la obligațiile de confidențialitate legale sau contractuale.

(5) În cazul în care anonimitatea și confidențialitatea le este încălcată de către entitățile receptoare, avertizorul poate pretinde despăgubiri de natură civilă în temeiul dreptului comun.

(6) Avertizorul este protejat de către autoritățile competente în fața tuturor acțiunilor definite ca obstrucționare a justiției în Legea 286/2009, art.271 - Codul Penal, dar și în fața oricăror acțiuni de represalii ale entităților juridice, sau ale persoanelor direct sau indirect vizate de către obiectul avertizării.

Articolul 12

În fața comisiei de disciplină sau a altor organe similare, avertizorii beneficiază de protecție după cum urmează:

a) avertizorii în interes public beneficiază de prezumția de bună-credință, până la proba contrară;

b) la cererea avertizorului cercetat disciplinar ca urmare a unui act de avertizare, comisiile de disciplină sau alte organisme similare din cadrul entităților juridice au obligația de a invita organele competente și un reprezentant al sindicatului sau al asociației profesionale. În situația în care cel reclamat prin avertizarea în interes public este superior ierarhic, direct sau indirect, ori are atribuții de control, inspecție și evaluare a avertizorului, comisia de disciplină sau alt organism similar va asigura protecția și anonimitatea avertizorului, ascunzându-i identitatea.

Articolul 13

În cazul avertizărilor în interes public prevăzute la art. 9 lit. a) și b), se vor aplica din oficiu prevederile art. 12 alin. (2) din Legea nr. 682/2002 privind protecția martorilor.

Articolul 14

(1) În litigiile de muncă sau în cele privitoare la raporturile de serviciu, instanța poate dispune anularea sancțiunii disciplinare sau administrative aplicate unui avertizor, dacă sancțiunea a fost aplicată ca urmare a unei avertizări în interes public, făcută cu bună-credință și în conformitate cu celelalte dispoziții relevante din prezenta lege privind realizarea avertizării.

(2) Instanța verifică proporționalitatea sancțiunii aplicate avertizorului pentru o abatere disciplinară, prin compararea cu normele de procedură stipulate în Codul Muncii sau cu alte cazuri similare, pentru a înlătura posibilitatea sancționării ulterioare și indirecte a actelor de avertizare în interes public, protejate prin prezenta lege.

Articolul 15

Autoritățile competente sunt obligate să asigure publicarea pe site-urile lor web, într-o secțiune separată, ușor de identificat și de accesat, cel puțin următoarele informații:

- (a)** condițiile pentru a beneficia de protecție în temeiul prezentei legi;
- (b)** informațiile de contact pentru canalele externe de avertizare, astfel cum sunt prevăzute la art.10, în special adresele electronice și poștale, precum și numerele de telefon pentru respectivele canale, indicând dacă sunt înregistrate convorbirile telefonice;
- (c)** procedurile aplicabile raportării încălcărilor, inclusiv modul în care autoritatea competentă poate solicita persoanei care efectuează raportarea să clarifice informațiile raportate sau să furnizeze informații suplimentare, termenul pentru furnizarea de feedback, precum și tipul și conținutul unui asemenea feedback;
- (d)** regimul de confidențialitate aplicabil avertizărilor și, în special, informațiile legate de prelucrarea datelor cu caracter personal.

Articolul 16

(1) În urma soluționării procesului intentat împotriva avertizorului în urma unei avertizări, instanța de judecată poate dispune ca avertizorul să fie reîncadrat în funcția deținută în cadrul entității vizate, precum și redobândirea beneficiilor deținute înainte de măsurile de represalii aplicate acestuia.

(2) Instanțele de judecată iau măsurile necesare pentru a interzice orice formă de represalii împotriva persoanelor menționate la art.11 al prezentei legi, inclusiv amenințări și tentative de represalii, inclusiv, în special, represalii sub formă de:

- a)** suspendare a raportului de muncă, șomaj tehnic, concediere sau măsuri echivalente;
- b)** retrogradare sau blocare a promovării;
- c)** transfer de atribuții, schimbări ale locației locului de muncă, reducere a salariilor, schimbări ale programului de lucru;
- d)** împiedicare a formării profesionale;
- e)** acordarea unei evaluări negative a performanței sau a unei recomandări negative pentru activitatea profesională desfășurată;
- f)** aplicare sau administrare a oricărei măsuri disciplinare sau mustrări ori a vreunei alte sancțiuni, inclusiv a unei sancțiuni financiare;
- g)** constrângere, intimidare, hărțuire sau ostracizare;

- h)** discriminare, dezavantaj sau tratament inechitabil;
- i)** refuz de a transforma un contract de muncă pe o perioadă determinată într-un contract de muncă pe durată nedeterminată, în cazul în care lucrătorul a avut așteptări legitime că i s-ar oferi un post permanent;
- j)** refuz de a reînnoi un contract de muncă pe o perioadă determinată sau reziliere anticipată a unui astfel de contract;
- k)** prejudicii, inclusiv la adresa reputației persoanei în cauză, în special pe platformele de comunicare socială, sau pierderi financiare, inclusiv sub forma pierderii oportunităților de afaceri și a pierderii de venituri;
- l)** includere pe o listă neagră pe baza unui acord sectorial sau la nivel de industrie formal sau informal, care poate presupune că persoana în cauză nu își va găsi, în viitor, un loc de muncă în respectivul sector sau în respectiva industrie;
- m)** reziliere anticipată sau anulare a unui contract pentru bunuri sau servicii;
- n)** anulare a unei licențe sau a unui permis;
- o)** trimiteri psihiatrice sau medicale.

Articolul 17

Autoritățile competente sunt obligate să se asigure că avertizorii au acces, după caz, la măsuri de sprijin, în special la următoarele:

- a)** informații și consiliere cuprinzătoare și independente, care sunt ușor accesibile publicului și gratuite, referitoare la procedurile și la măsurile reparatorii disponibile, referitoare la protecția împotriva represaliilor și la drepturile persoanei vizate;
- b)** asistență efectivă din partea autorităților competente în fața oricărei autorități relevante implicate în protecția lor împotriva represaliilor, inclusiv, în cazurile prevăzute de dreptul intern, prin certificarea faptului că aceste persoane beneficiază de protecție în temeiul prezentei legi; și
- c)** asistență juridică în cadrul procedurilor penale și al procedurilor civile în conformitate cu dreptul intern, asistență juridică în cadrul altor proceduri și consultanță juridică sau alt tip de asistență juridică.

Articolul 18

(1) În termen de 12 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Ministerul Justiției are obligația de a realiza o platformă online prin care se asigură posibilitatea avertizorilor de a

raporta încălcările pe plan extern autorităților competente menționate la art.10, alin. (1), lit. b) și d);

(2) Platforma va fi securizată și va asigura confidențialitatea identității avertizorului și a informațiilor furnizate de acesta și va reprezenta mediul prin care se va comunica cu acesta. În cazul în care plângerea a fost adresată unei autorități necompetente, avertizarea va fi trimisă pe cale administrativă autorității competente în termen de 15 zile calendaristice, fără nicio modificare.

(3) În cazul în care se primește o avertizare prin intermediul altor canale decât cele menționate la art.10, alin.(1), sau de către alți membri ai personalului decât cei responsabili de tratarea avertizărilor, membrilor personalului care o primesc li se interzice divulgarea oricărei informații care ar putea să identifice persoana ce efectuează avertizarea sau persoana vizată, iar aceștia transmit avertizările de îndată fără nicio modificare membrilor personalului responsabili cu tratarea avertizărilor.

Articolul 19

Toate prelucrările de date cu caracter personal efectuate în temeiul prezentei legi, inclusiv schimbul sau transmiterea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente, se desfășoară în conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor), Legea 190/2018 privind măsuri de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor), precum și a oricărei legislații similare. Datele cu caracter personal care nu sunt, în mod evident, relevante pentru tratarea unei anumite raportări, nu sunt colectate sau, dacă sunt colectate în mod accidental, sunt șterse fără întârzieri nejustificate.

Articolul 20

Autoritățile competente care primesc informații referitoare la încălcări care includ secrete comerciale au obligația de a nu utiliza respectivele secrete comerciale și de a nu le divulga în scopuri care depășesc ceea ce este necesar pentru acțiunile subsecvente corespunzătoare.

Articolul 21

(1) Entitățile juridice și autoritățile competente păstrează evidența tuturor avertizărilor primite, cu respectarea cerințelor privind confidențialitatea. Avertizările nu se păstrează pentru o perioadă mai lungă decât este necesar și proporțional pentru respectarea cerințelor impuse prin prezenta lege sau altor cerințe impuse prin dreptul intern.

(2) În cazul în care pentru avertizare se utilizează o linie telefonică sau un alt sistem de mesagerie vocală în care conversațiile sunt înregistrate, entitățile juridice și autoritățile competente au dreptul, sub rezerva consimțământului persoanei care efectuează raportarea, de a documenta raportarea orală în unul dintre următoarele moduri:

- a)** prin efectuarea unei înregistrări a conversației într-o formă durabilă și accesibilă; sau
- b)** printr-o transcriere completă și exactă a conversației, pregătită de membri ai personalului care sunt responsabili cu tratarea avertizării.

Entitățile juridice și autoritățile competente oferă persoanei care efectuează avertizarea posibilitatea de a verifica, de a rectifica și de a-și exprima acordul cu privire la transcrierea convorbirii prin semnarea acesteia.

(3) În cazul în care pentru avertizare se utilizează o linie telefonică sau un alt sistem de mesagerie vocală în care conversațiile nu sunt înregistrate, entitățile și autoritățile competente au dreptul de a documenta raportarea orală sub forma unui proces-verbal exact al convorbirii, scris de membri ai personalului care sunt responsabili cu tratarea avertizărilor. Entitățile juridice și autoritățile competente oferă persoanei care efectuează raportarea posibilitatea de a verifica, de a rectifica și de a-și exprima acordul cu privire la procesul-verbal al conversației, prin semnarea acestuia.

(4) În cazul în care o persoană solicită o întâlnire cu membri ai personalului entităților juridice sau al autorităților competente în scopul furnizării unei avertizări, entitățile mai sus menționate se asigură, sub rezerva consimțământului persoanei care efectuează avertizarea, că se păstrează o evidență completă și exactă a întâlnirii într-o formă durabilă și accesibilă.

Entitățile mai sus menționate au dreptul de a documenta întâlnirea într-unul dintre următoarele moduri:

- a)** prin efectuarea unei înregistrări a conversației într-o formă durabilă și accesibilă; sau
- b)** printr-un proces-verbal exact al întâlnirii, întocmit de membri ai personalului care sunt responsabili cu tratarea raportării.

Entitățile și autoritățile competente oferă persoanei care efectuează avertizarea posibilitatea de a verifica, de a rectifica și de a-și exprima acordul cu privire la procesul-verbal al întâlnirii, prin semnarea acestuia.

Articolul 22

(1) Atunci când avertizorii furnizează informații referitoare la încălcări sau fac o divulgare publică în conformitate cu prezenta lege, aceștia nu au încălcat nicio restricție privind divulgarea de informații și nu se poate angaja răspunderea acestora cu privire la o astfel de avertizare sau divulgare publică, cu condiția să fi avut motive întemeiate să creadă că avertizarea sau divulgarea publică a unor astfel de informații a fost necesară pentru dezvăluirea unei încălcări în temeiul prezentei legi, fără a aduce atingere art.4 din prezenta lege.

(2) Avertizorii nu poartă răspunderea pentru dobândirea informațiilor care sunt furnizate sau divulgate public sau pentru accesul la acestea, cu condiția ca o astfel de dobândire sau un astfel de acces să nu constituie o infracțiune și o astfel de dobândire sau acces să nu fi fost necesare pentru a realiza divulgarea. În cazul în care dobândirea sau accesul constituie o infracțiune autonomă, răspunderea penală continuă să fie reglementată de legislația penală în vigoare.

(3) Orice altă eventuală răspundere a persoanelor care efectuează avertizări, care decurge din acte sau omisiuni care nu au legătură directă cu avertizarea sau divulgarea publică și care nu sunt necesare pentru dezvăluirea unei încălcări în temeiul prezentei legi, este în continuare reglementată de dreptul intern aplicabil.

(4) În cadrul unei proceduri în fața unei instanțe sau a unei alte autorități referitoare la un prejudiciu suferit de persoana care efectuează avertizarea și sub rezerva stabilirii de către persoana respectivă a faptului că a efectuat o avertizare sau a făcut o dezvăluire publică și că a suferit un prejudiciu, se presupune că prejudiciul a fost adus ca represalii pentru avertizare sau pentru divulgarea publică. În astfel de cazuri, persoana care a luat măsura prejudiciabilă trebuie să dovedească faptul că respectiva măsură s-a bazat pe motive justificate în mod corespunzător.

(5) În cadrul procedurilor judiciare, inclusiv în ceea ce privește încălcarea drepturilor de autor, încălcarea secretului profesional, încălcarea normelor de protecție a datelor, divulgarea secretelor comerciale sau cererile de compensare în temeiul dreptului privat sau public, inclusiv a dreptului muncii, nu se poate angaja răspunderea persoanelor menționate la articolul 3 ca urmare a avertizărilor sau a divulgărilor publice în conformitate cu prezenta lege. Persoanele respective au dreptul să se bazeze pe respectiva avertizare sau divulgare publică pentru a urmări

închiderea cauzei, cu condiția să fi avut motive întemeiate să considere că avertizarea sau divulgarea publică a fost necesară pentru dezvăluirea unei încălcări, în temeiul prezentei legi.

În cazul în care o persoană avertizează sau divulgă public informații referitoare la încălcări care intră în domeniul de aplicare al prezentei legi și informațiile respective includ secrete comerciale, iar persoana respectivă îndeplinește condițiile prevăzute în prezenta lege, o astfel de avertizare sau divulgare publică este considerată legală și avertizorul va beneficia de protecția acordată de prezenta lege.

(6) În urma finalizării proceselor ce fac obiectul avertizărilor, instanțele judecătorești vor dispune măsuri reparatorii și compensații integrale pentru acele prejudicii suferite de persoanele menționate la articolul 3 în conformitate cu dreptul intern.

Capitolul V Personalul desemnat pentru receptarea și gestionarea avertizărilor

Articolul 23

(1) Entitățile juridice au obligația de a oferi personalului desemnat pentru recepționarea și gestionarea avertizărilor pregătirea specială necesară pentru a desfășura o astfel de activitate.

(2) Personalul desemnat pentru recepționarea și gestionarea avertizărilor va fi instruit să dețină bagajul de cunoștințe relevant activității, printre care:

- a) prezenta lege;
- b) procedurile și normele de aplicare ale prezentei legi stabilite de Ministerul Justiției;
- c) modalitatea de recunoaștere a încălcărilor menționate în art.9 al prezentei legi;
- d) modalitățile de comunicare cu autoritățile competente precum și identificarea autorităților competente relevante cazului luat la cunoștință;
- e) implicațiile legale derivate în urma nerespectării normelor de aplicare și a metodologiei referitoare la prezenta lege;
- f) capacitatea de a întreprinde măsuri de îndată în cazul în care se consideră că există în mod rezonabil posibilitatea unor pericole iminente ce vizează sănătatea și viața;

Capitolul VI Recompense

Articolul 24

(1) În cazul în care plângerea efectuată de avertizor a determinat sancționarea de natură civilă contravențională sau penală a entității juridice și respectiva sancțiune reprezintă o amendă, inclusiv penalități, dobânzi și alte sancțiuni pecuniare, precum și hotărâri judecătorești finalizate cu confiscarea de sume de bani sau bunuri mobile sau imobile având o valoare echivalentă în cuantum de cel puțin 100.000 lei, avertizorul are dreptul la o recompensă reprezentând 30% din valoarea prejudiciului recuperat efectiv și a amenzii aplicate de autoritățile competente entității juridice, după caz.

(2) În cazul în care avertizorul este autor, instigator sau complice al încălcărilor stabilite la alineatul (1) al prezentului articol, recompensa va fi în cuantum de 15%.

(3) Recompensa prevăzută la alin. (1) al prezentului articol va fi achitată avertizorului de către autoritatea abilitată, în termen de 30 de zile de la recuperarea prejudiciului, sau plata amenzii, după caz.

(4) Recompensa obținută de avertizor este considerată a fi venit neimpozabil conform art.62, lit. d) din Legea nr. 227/2015 privind Codul Fiscal.

Capitolul VII Sancțiuni

Articolul 25

(1) În cazurile în care s-a stabilit în urma cercetărilor efectuate de către autoritățile competente că avertizorii au furnizat, în cunoștință de cauză, avertizări false sau au divulgat public informații false, acestora li se vor aplica art.326 și/sau art.560 din Legea 286/2009 - Codul Penal, după caz;

(2) Măsurile pentru compensarea prejudiciilor care rezultă din astfel de avertizări sau divulgări publice menționate la alin.(1) al prezentului articol vor fi în conformitate cu dreptul intern;

(3) În cazul în care avertizorul omite sau trunchiază anumite informații care pot determina faptul că acesta ar avea un statut de autor, instigator sau complice, acesta pierde dreptul la recompensa menționată în Capitolul VI al prezentei legi;

(4) Personalul din cadrul entităților juridice și din cadrul autorităților competente care, luând cunoștință de o avertizare ce poate fi de natură să încalce prevederile prezentei legi, omite sesizarea de îndată a organelor de urmărire penală se pedepsește cu închisoarea de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă, precum și interzicerea unor drepturi;

(5) Entitatea juridică care prin canalele interne de avertizare luând cunoștință de o avertizare ce poate fi de natură să încalce prevederile prezentei legi și care prin omisiunea personalului desemnat a sesizării de îndată a organelor de urmărire penală va fi sancționată prin amendă cu o sumă cuprinsă între 1% și 5% din cifra de afaceri;

(6) Încălcarea de către entitățile juridice a dispozițiilor art.8, art.10, alin. (2), alin.(4), art.12, lit.b), art.19, art.23 reprezintă contravenție, care se constată și sancționează de Ministerul Justiției cu o amendă cuprinsă între 10.000 lei și 100.000 lei;

(7) Încălcarea de către entitățile juridice a dispozițiilor art.10, alin.(3), art.16, lit.g), art.21 reprezintă infracțiune care se sancționează cu amendă cuprinsă între 1% și 5% din cifra de afaceri.

(8) Dispozițiile prezentului articol se completează cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, așa cum acesta a fost modificat ulterior.

Capitolul VIII Dispoziții tranzitorii și finale

Articolul 26

Drepturile și măsurile reparatorii prevăzute de prezenta lege nu pot face obiectul unei renunțări sau limitări prin contract, politică, formă sau condiții de încadrare în muncă, inclusiv un acord de arbitraj prealabil unui litigiu.

Articolul 27

Normele metodologice de aplicare a acestei legi, incluzând interfața privind funcționarea și mentenanța platformei menționate la Capitolul IV, art. 18, autoritatea abilitată, procedura de plată a recompensei, precum și normele de constatare și sancționare a contravențiilor prevăzute de prezenta lege vor fi adoptate de Ministerul Justiției în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi.

Articolul 28

În termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, entitățile juridice își vor pune de acord regulamentele de ordine interioară cu prevederile acestei legi.

Articolul 29

Normele și dispozițiile din legislația în vigoare care conțin proceduri și mecanisme privind raportarea încălcării legii se aplică în continuare și se completează cu dispozițiile prezentei legi în măsura în care aceasta din urmă instituie un nivel mai ridicat de protecție al persoanelor care raportează încălcări ale legii.

Articolul 30

La data intrării în vigoare a prezentei legi, Legea nr. 571 din 2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnalează încălcări ale legii se abrogă.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

LUDOVIC ORBAN

PREȘEDINTELE SENATULUI

ANCA DANA DRAGU